Työ- ja elinkeinoministeriö NEUVOSTORAPORTTI TEM2022-00410

EOS Johansson Elina(TEM), Niemi Ville(UM), Kotro Pia(TEM)

28.06.2022

JULKINEN

Asia
Energianeuvosto 27.6.2022

Kokous
Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 27.06.2022

Energianeuvostossa 27.6. käsiteltiin kahta 55-valmiuspaketin säädösehdotusta eli ns. energiatehokkuusdirektiiviä sekä uusiutuvan energian direktiiviä. Suomi ei voinut antaa hyväksyntäänsä neuvoston yleisnäkemykselle energiatehokkuusdirektiivistä, sillä ehdotus ei mahdollistanut riittävää kansallista joustovaraa. Ehdotuksen energiakulutuksen vähentämistavoitteet ovat ristiriidassa Suomen hiilineutraali 2035-ilmastotavoitteiden kanssa, jotka edellyttävät päästöttömän sähkön kulutuksen lisääntymistä. Pöytäkierroksen lopuksi puheenjohtajavaltio Ranska katsoi saavuttaneensa energiatehokkuusdirektiivin osalta riittävän kannatuksen ehdotukselleen (sisältäen Saksan ehdotuksen) ja neuvoston yleisnäkemyksen tulleen hyväksytyksi. Uusiutuvan energian direktiivin osalta Suomi antoi tukensa puheenjohtajan kompromissiehdotukselle. Suomelle tärkeitä seikkoja, kuten kysymys bioenergian roolin turvaamisesta osana jäsenvaltioiden energiapalettia oli huomioitu. Jäsenvaltioiden enemmistö piti saavutettua tekstiä hyvänä kompromissina ja pohjana jatkoneuvotteluille.

Kokouksessa kuultiin myös puheenjohtajamaan tiiviit edistymisraportit metaaniasetusehdotuksen sekä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) uudistamisen käsittelyn etenemisestä.

Energianeuvostossa jatkettiin näkemystenvaihtoa Ukrainan sodan vaikutuksista EU:n energiatilanteeseen. Jäsenvaltiot painottivat yhtenäisyyden ja solidaarisuuden tarvetta, jotta pystytään irtautumaan Venäjän energiantuotannosta.

Muissa asioissa kuultiin puheenjohtajalta kaasun varastointisääntöjä koskevan asetuksen etenemisestä sekä komissiolta energiasektorin ulkosuhteiden viimeaikaisesta kehityksestä. Lopuksi otettiin tiedoksi tulevan EU-puheenjohtajavaltion Tshekin työohjelma, jonka yksi prioriteetti on energiaturvallisuus. Lainsäädäntöehdotuksista yleisnäkemykset pyritään saavuttamaan kaasupaketista, metaaniasetuksesta ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä. Lisäksi uusiutuvan energian direktiivin ja energiatehokkuusdirektiivin neuvotteluja EP:n kanssa pyritään edistämään mahdollisimman pitkälle. Viralliset energianeuvostot pidetään 25.10. ja 19.12 ja epävirallinen energiaministerikokous Prahassa 11.-12.10.

Komission ehdotus uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi; neuvoston yleisnäkemys

PJ: Neuvoston ehdotus yleisnäkemykseksi on valmisteltu 22.6. Coreper-kokouksessa keskustellun version pohjalta. Muutoksia artikloissa 4, 5, 6, 8, 11a ja 24. Niissä on yritty huomioimaan jäsenvaltioiden joustovarat pyrittäessä kunnianhimoisiin tavoitteisiin.

KOM näkemyksen mukaan energiatehokkuusdirektiivi on tärkeä työkalu, jotta päästään REPowerEU-tavoitteisiin, vahvistetaan energiaomavaraisuutta, torjutaan energiaköyhyyttä ja ratkaistaan energian hintaongelmaa. Joustavuus ok, jos se palvelee kunnianhimoisia tavoitteita. Komissio korosti: ensinnäkin se on ehdottanut sitovia EU-tason energiankulutuksen vähentämistavoitteita, jolloin jäsenvaltiot asettaisivat omat indikatiiviset tavoitteensa. Jos neuvosto päättää, että PEC-tavoite on indikatiivinen, on sitä tasapainotettava tiukalla FEC-tavoitteella. Toiseksi energiatehokkuudella on suuri rooli fossiiliteknologioissa. Kaasulla on suurin rooli asuin- ja kotitaloussektorilla, missä sen osuus on 42 % lämmityksestä. Huomioiden fossiilisten polttoaineiden korkean hinnan ja sen, että saatavuus on epävarmaa, on fossiilisten polttoaineiden tukeminen lopetettava. Jäsenvaltiot ovat tuoneet esille tarpeen laskea fossiilisen polttoon perustuvien energiatehokkuustoimien säästöjä tavoitteeseen. Sen on oltava perusteltua ja lyhytkestoista.

DE joutunut lisäämään CO2-päästöjä omasta tahdostaan huolimatta. DE haluaa kansalliset sitovat tavoitteet, mutta tästä etäännytty, koska muut eivät niitä halunneet. Energiatehokkuuden kautta voidaan vähentää energiankulutusta. Art 4:ssä nyt porsaanreikä, joka ei vähentäisi todellisesti kulutusta ja on korjattava. DE on jakanut oman ehdotuksen mutta on avoin myös muiden ehdotuksille. DE ei hyväksy yleisnäkemystä, jos sen ehdotuksen mukaisia muutoksia ei tehdä.

ES mukaan FR ehdotus on oikeanlainen. Haluavat yhteisymmärryksen. Jos 4 artiklaan tehdään DE-ehdottama muutos, eikä muuta, niin ES hyväksyy yleisnäkemyksen. Muista muutoksista: 8 artiklan tavoitteen progressiivinen korotus on ok, mutta teollisuuden päästöjen laskenta oltava määräaikainen. Julkisen sektorin on oltava esimerkillinen ja kuntakoon perusteella asetettu sitovuus energiankulutuksen vähentämistavoitteessa on hyvä asia. Artiklassa 24 on hyvä priorisoida uusiutuva energia, koska se auttaa eroon fossiilisesta polttoaineesta.

PL: Varaus yleisnäkemyksen hyväksymiseen liittyen 4 artiklan tavoitteisiin. PL osuus kaavalla laskettuna on korkea, eikä se huomioi tarpeeksi kohdassa 3 listattuja asioita, eikä esim. geopoliittista tilannetta, kuten pakolaiskysymys. Neuvotteluiden alusta lähtien, on painotettu, että tarvitaan joustoa siten, että kansalliset erityispiirteet voidaan huomioida.
PL on huolissaan viimeisimmistä tekstimuutoksista ja myös tavasta, jolla muutokset tuotiin esille. Artikla 4 on direktiivin keskeinen artikla ja muutosehdotuksia esitettiin keskellä yötä ja viimetipassa. Se ei jätä riittävästi aikaa tutustua ehdotuksiin tai arvioida vaikutuksia. Ei odotettu tällaista menettelyä. PL on valmis tekemään kompromisseja, mutta keskustelu pitää käydä, koska sitä ei ole tehty.
Kysymys kansallisesta energiankulutuksesta on ongelmallinen. PL on tehnyt ehdotuksen, jossa 4 artiklan joustoa lisätään 5 %-yksikköön. PL hyväksyy yleisnäkemyksen, jos 4 artiklan jousto nostetaan 5 %-yksikköön. 8 artiklan fossiiliseen polttoon perustuvien säästöjen laskenta teollisuuden osalta on PL mielestä hyvä, samoin artiklan 24 muutokset. Kannattaa myös SL ja CZ tekemiä pieniä muutosehdotuksia. On valmis keskustelemaan kompromissista, erityisesti 4 artiklan osalta.

SI: Hiilestä luopumista pitää kiirehtiä. Hintakehitys on saatava vakiintumaan. Energiatehokkuus on yksi tärkeimmistä keinoista. vaikutuksia ilmastoon ja kulutukseen. Energiamarkkinat epävarmat, yritykset eivät halua sijoittaa. Energiatehokkuustoimet maksavat itsensä pitkällä aikavälillä takaisin.

Saatava luottamus takaisin, jotta sijoittaminen lähtee kasvuun. Tukee yleisnäkemyksen hyväksymistä, vaikka vielä pientä parannettavaa.

LU: Pahoillaan, että viime päivinä pj on sallinut kunnianhimon tasoa laskettavan artiklassa 4, kun ES ehdotus on huomioitu, olisi välttämätöntä, että DE ehdotus hyväksytään. FEC-tavoitteiden toteutumista on voitava seurata, että tiedetään, että tavoite saavutetaan yhdessä. NECP:ssä asetetut tavoitteet tulee voida huomioida, eikä niitä jäsenvaltioita saa rankaista, jotka ovat jo asettaneet korkeat tavoitteet. Datakeskuksien energiankulutusta on vähennettävä. LU tukee PJ:n ehdotusta.

DK:n mukaan kompromissiehdotuksen 4 artikla ei ole kunnianhimoinen, DK tukee DE-ehdotusta. Tärkeää, että saadaan aikaseksi sitovat tavoitteet. Energiankulutuksen vähentämistavoitetta voi korottaa edelleen vaikka 40 %iin. On tyytyväinen kunnianhimoisemmasta tasosta. Odottavat keskustelua tästä. DK pyrkii trilogissa vielä korkeampaan tavoitteeseen. Tärkeää, että energiatehokkuus vähentää riippuvuutta Venäjän energiasta. Energiansäästövelvoite on yksi tärkeimmistä, DK ehdottaa, että velvoitetta korotetaan 1,5 prosenttiin jo 2024. DK tukee LU:n ehdotusta datakeskuksista. Tukee yleisnäkemystä, kun DE ehdotus on huomioitu.

SK totesi, että kaikki esteet energiatehokkuuden edistämisen tieltä on poistettava, energiatehokkuudella vähennetään riippuvuutta Venäjän energiasta. 8 artiklan foss.polttoon perustuvat säästön olisi huomioitava myös asumisen sektorilla. SK:n mielestä neuvottelut direktiiviestä ovat edenneet jäsenvaltioiden näkökulmasta hyvään suuntaan, kun jäsenvaltioiden ominaispiirteitä on voitu huomioida. Kuitenkin vielä kriittisiä kohtia. SK ei tue kompromissiehdotusta, mutta on valmis keskustelemaan.

PT kannattaa kaikkia ehdotuksia, joiden pohjalta voidaan toimia kunnianhimoisemmin, saatava unionin talous vähähiilisemmäksi. Säilytettävä 55-valmiuspaketin eri osat nykyisillään, koska ovat taloudellisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoisia. PT korosti tarvitsevansa joustoa rakennusten peruskorjaukseen. PT tukee kompromissiehdotusta DE muutosten kanssa.

HR mukaan kansalliset ominaispiirteet ja jäsenvaltioiden vahvuudet on huomioitava. Kroatian on huomioitava myös seismiset näkökohdat rakentamisessa. Jotta kunnianhimoiset tavoitteet saavutetaan, tarvitaan rahoitusta ja EU-tukea. Kroatia tukee yleisnäkemystä ja voivat tukea DE ehdotusta.

LT: Direktiivi auttaa fossiilisten vähentämisessä. Tavoitteena tulisi olla kustannustehokkuus. MS ominaispiirteet tulisi voida huomioida tavoitteita asetettaessa. Tukevat yleisnäkemystä, mutta jos 4 artiklaan tulee uusia lisäyksiä, niin ehdotuksen tukeminen on vaikeaa. Julkisen sektorin rakennusten korjaamiseen tarvitaan joustoa. Voivat tukea energiansäästövelvoitteen asteittain nousevaa tavoitetta.

IE kantoi huolta jäsenvaltioiden tilanteen mallintamisesta, kun jäsenvaltioissa erilaisia ominaisuuksia. IE tukee yleisnäkemystä, muokattuna ES:n ja edelleen DE:n ehdottamalla tavalla.

CY suhtautuu myönteisesti EU-tason tavoitteisiin. CY voi hyväksyä pj:n ehdotuksen.

AT mukaan kunnianhimon tasoa 4 ja 8 artikloissa ei saa laskea. Art 4 tavoitteet on voitava määrittää läpinäkyvästi eli kaavalla. Maksimijousto 2,5 %-yksikköä voidaan kompromissihengessä hyväksyä. DE ehdotus voidaan hyväksyä. 8 artiklan lievennys, että foss polton säästöt on laskettavissa, on valitettavaa, mutta ei voi olla pitkäaikainen. AT tukee yleisnäkemystä, jos DE ehdotuksen lisäykset tehdään.

RO voi lisätä toimia, jotta tavoitteet saavutetaan. RO voi tukea yleisnäkemystä ja DE ehdotusta. Tarvitaan kunnianhimoa, mutta jäsenvaltioiden on pystyttävä räätälöimään kontribuutio omista lähtökohdistaan kustannustehokkaasti. NECP-ehdotuslisäys poistettava. Fossiilisen

polttoainemekanismin käyttö on tärkeää. CZ ehdotus aurinkopaneelien säästönlaskennasta on hyvä. Tehokkuustavoitteet on säädettävä niin, että jäsenvaltioille jää joustovaraa. On pystyttävä huomioimaan erityispiirteet ja kustannustehokkuus.

SE totesi, että kansalliset energiankulutuksen vähentämistavoitteet pitäisi olla indikatiivisia, tarvitaan joustoa, eikä liikaa yksityiskohtaista säätelyä. Ehdotuksen tulisi mahdollistaa sähköistyminen. SE voi hyväksyä yleisnäkemyksen ja DE ehdotuksen.

NL mukaan EED oltava kunnianhimoinen, energiatehokkuus on äärimmäisen tärkeä, että päästään 2030 tavoitteeseen. On pystyttävä irtautumaan Venäjän energiasta. Energiansäästövelvoite pitäisi nostaa heti 1,5 %:iin. On tärkeää saada päätös tänään aikaseksi. Kunnianhimon taso pidettävä korkealla. PEC ja FEC vähennettävä 9 %, jotta ollaan sitouduttu. NL ei halua, että PEC on indikatiivinen, mutta voivat hyväksyä kuitenkin yleisnäkemyksen, jos se on DE ehdotuksen mukainen.

MT:llä ei ole paljon energiatehokkuustoimia käytössä ja nyt jo yksi alhaisimmista energiankulutusten tasosta/asukas. Hyväksyvät neuvoston yleisnäkemyksen.

HU: Unkarilla on uusi energiajärjestelmä ja suuri akkuklusteri, joka aiheuttaa sen, että sen olisi nelinkertaistettava energiatehokkuus. Uutta rahoitusta tarvitaan. Tavoitteiden pitäisi olla indikatiivisia, eikä niistä saisi tulla epäsuhteista lisätaakkaa jäsenvaltioille. Kannattavat LU-ehdotusta.

LT: Jäsenvaltioille olisi sallittava joustavuus valita kustannustehokkaat toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään. Pj kompromissiehdotus heijastelee tasapainoa, jota Liettua kannattaa. Ei tule tehdä viime hetken muutoksia, jotka romuttavat tasapainon.

BE totesi, että energiatehokkuus on avainasemassa kun Venäjän energiasta irtaudutaan. BE on painottanut joustavuuden lisäämistä. BE ehdotukset art 8, art 5 ok myös, art 11 on huomioitu ja muutokset ok. Kaikkia Belgian huolia ei ole huomioitu.

IT mukaan Euroopan energiatoimitusten tulevaisuus ja kilpailukyky on taattava. IT on tyytyväinen 4 artiklaan. Kannattavat myös DE-ystäviensä ehdotusta. Voivat hyväksyä ehdotuksen, ja ovat hyvin tyytyväisiä siihen.

EE: Joustavuus on tärkeää. Kannattavat kompromissia, vaikka jotkut ehdotuksen osat ovat hankalia. Viro muistutti, että sen julkinen sektori on digitalisoinnin myötä energiatehokas ja on todella vaikea päästä tavoitteeseen 1,7 %. Kompromissihengessä kannattava yleisnäkemystä ja DE ehdotusta tänään ehdotetussa muodossa.

BG: Kunnianhimon tavoitteen on oltava sopusoinnussa rahoituksen kanssa ja MS on saatava valita energian. Yleisnäkemys on hyväksyttävissä. Indikatiivinen PEC ok, kuten myös 2,5 %-yksikön jousto, mutta PL:n 5 % on myös kannatettava. 4 artiklan kohdan 5 lisäykseen pitää perehtyä kokonaiskompromissin osana. Energiatehokkuuteen pyrittäessä on huomioitava vaihtoehtoiset ratkaisut, esim. rakennusalalla olisi tärkeä saada soveltaa poikkeuksia. Hyvänä kompromissina voidaan tarkastella, miten fossiiliset polttoaineet huomioidaan. Fossiiliset säästöt myös muilla aloilla pitäisi voida laskea mukaan, kuten SK:n ehdotus.

EL totesi tarvitsevansa rakennuskannan peruskorjausvelvoitteeseen poikkeuksia ja 1,8 mrd euron sijoituksia ja tukea. Energiaköyhyyden torjuminen on välttämätöntä ja kustannukset on saatava alas. Artiklassa 8 tärkeää, että fossiiliset voidaan ottaa mukaan myös rakennuksissa ja CZ ehdotuksen mukaisesti aurinkopaneelien säästö olisi voitava laskea. Artiklaan 4 on tehty muutoksia, mutta haluavat lisäjoustoa, joten PL ehdotuksen mukaisesti 2,5 pitäisi nostaa 5 %-yksikköön. Energiankulutuksessa huomioitava kansalliset ominaisuudet. DE ehdotus hyvä.

FI: Suomi on tehostanut energiatehokkuutta pitkäjänteisesti. Suomi äänestää yleisnäkemystä vastaan. Energiankulutuksen tavoite ei saa vaarantaa Suomen hiilineutraalisuustavoitetta, joka on kunnianhimoisempi kuin EU-tason tavoite.

CZ: Varmistettava, että jäsenvaltiot jakavat taakan suhteellisuuden nimissä. On taattava tarpeeksi joustavat puitteet, muuten emme pääse tavoitteeseen kustannustehokkaalla tavalla. Aurinkoenergia voi tarjota lisähyötyjä ja vähähiilisyyden suuntaan.

PJ: Tekstikompromissi DE:n ehdotuksen mukaisesti sai paljon tukea ja yleisnäkemys saavutettiin.

LU totesi lopuksi pyytämässään ylimääräisessä puheenvuorossa, että RO kollegan kanssa keskusteltuaan, hän haluaa kertoa, että jos tavoitteeseen pitää päästä on LU:n esimerkiksi rajoitettava tuotantoa. Jotta yhteisymmärrys saavutetaan, on päästävä ratkaisuun, jossa jäsenvaltioiden kunnianhimoisesta politiikasta ja tavoitteista ei rankaista.

Komission ehdotus uudelleen laadituksi uusiutuvaa energiaa koskevaksi direktiiviksi (RED); neuvoston yleisnäkemys

KOM/DG ENER/ komissaari Kadri Simson vetosi jäsenvaltioihin yleisnäkemyksen saavuttamiseksi. Se viestisi vahvasti, ettei REpowerEU koske vain energiatehokkuutta vaan sen avulla edistetään myös puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä.

IT mielestä kohtuullinen kompromissi on nyt saavutettu. Kuljetusalalla on meneillään ylimenokausi. Vety ja sen käyttö on keskeistä. Metsäbiomassan hyödyntämisen osalta totesi sähköntuotannon sekä metsänhoidon olevan todella tärkeää; tuki komissiota, että tätä pitää edistää älykkäästi. Ovat lyhentäneet viime kuukausina hyvin merkittävästi lupamenettelyjään lainsäädännön muutoksen avulla.

ES piti direktiiviesityksen sisältämää yleistavoitetasoa erittäin hyvänä. Huomautti uusiutuvien energialähteiden ja vähähiilisyyden olevan kaksi eri asiaa. Edelleen on joitain asioita auki mm. liikennesektorilla: suurimpana haasteena on kansainvälistä meriliikennettä koskeva sääntely ja epäili mahdollisuuksia päästä tavoitteisiin tältä osin. Joitain yksityiskohtia on vielä tarkistettava, jotta EU:n energia- ja ilmastopolitiikka ovat tavoitteiltaan yhdenmukaisia. Vedyn osalta totesi, että komission työ ja sen antamat delegoidut säännökset ovat ”erittäin mielenkiintoisia”. Nykysääntely on liian tiukkaa, mikä haittaa vedyn täysimääräistä hyödyntämistä.

IE tuki neuvoston yleisnäkemystä. Hallintoasetuksella on suuri merkitys. Liikenteen osalta piti alatavoitetta tarpeellisena. Tehdyt analyysit eivät kerro, että miten asetettuihin tavoitteisiin päästään. Eivät kannata DE:n ehdotusta liittyen yleistavoitteeseen. Kannattavat meriliikennettä koskevien yksityiskohtien huomiointia RED-tekstissä.

DE mielestä REDII sisältää kunnianhimoisia tavoitteita, mutta olisi ollut valmis menemään vielä pidemmälle eli piti tekstiä hieman vesitettynä. Lupamenettelyihin liittyen ensimmäistä kertaa huomioidaan Euroopan laajuinen yleinen etu. REpowerEU:sta voitaisiin vielä ottaa mukaan lisäelementtejä, esim. koskien tiettyjä laitoksia rannikkoalueilla. Ovat jättäneet lausuman pöytäkirjaan. Pitää päästä konkreettisesti eteenpäin.

PT painotti direktiivin olevan merkittävä pyrkiessämme eroon Venäjä- riippuvuudesta. Ovat aina olleet kunnianhimoisia, mitä tulee uusiutuvan energian käyttöön, mutta eivät voi todennäköisesti täyttää 40 % tavoitetasoa. Tuki RO lausumaa ja oli samoilla linjoilla DE kanssa. PT:lla on paljon potentiaalia uusiutuvien energialähteiden käyttöön (mm. aalto, aurinko, tuuli) mutta riskejäkin on. Pitää edistää muitakin kuin biomassaa kuten puhtaan vedyn käyttöä. Painotti vahvaa viestiä

pakollisuudesta yrityssektorin toimijoiden suuntaan – muuten toimintaympäristö on hyvin epävarma. Tuki ES kommentteja vedystä ja erityisesti liittyen puhtaaseen vetyyn, johon sijoitustoiminta alkanut eikä kesken kaiken voida muuttaa periaatteita. Pitää hyödyntää kaikkia saatavilla olevia investointeja. PT:n kansalliset erityispiirteet olisi syytä huomioida paremmin, toivoi vielä parannuksia tekstiin.

SK totesi kunnianhimon tason olevan äärirajoilla. Jäsenvaltioiden tilanteet vaihtelevat ja niiden pitää pystyä valitsemaan oma energiapalettinsa, peräänkuulutti indikatiivisuutta. Viimeisimmät muutokset vievät tekstiä hyvään suuntaan. Lämmitys ja jäähdytys sekä liikennesektori ovat keskeisiä aloja. Liikennealan osuus tulisi olla 20 % koko käytöstä. Ehdotettu 35 % osuus RFNBO-polttoaineiden käytölle teollisuudessa on erittäin kova, sillä SK:lla on hyvin paljon energiaintensiivistä teollisuutta. Ehdottavatkin siksi 30 % maksimia. On vielä paljon yksityiskohtia työstettäväksi ja eivät nykymuodossa voi hyväksyä yleisnäkemystä.

DK on panostanut uusiutuviin energialähteisiin jo sitten 70-luvun energiakriisin. Nyt meitä kohtaa energia- ja ilmastokriisi. Ovat edelleen päättäneet lisätä valtavasti uusiutuvan energian osuutta ja tavoitteena nyt 7,5 vuodessa edelleen kaksinkertaistaa sen osuus. Toivoi kunnianhimoista neuvoston yleisnäkemystä. Uusiutuvan energian käyttöä lisättävä kaikilla teollisuuden aloilla, ja suhtautuvat ehdotuksiin erillisistä alatavoitteista hyvin kriittisesti. Biomassan osalta ei tule tavoitteita vesittää yhtään enempää. Lupamenettelyjen on oltava nopeampia - hyvä että, tämä on huomioitu REpowerEU:ssa. Toivottavasti lähitulevaisuudessa menettelyjä nopeutetaan ja yksinkertaistetaan.

SI totesi neuvottelujen olleen hyvin vaikeat johtuen kansallisten näkökohtien ja tilanteiden vaihtelusta. Tuonut esille, että heillä paljon alueita Natura 2000 -verkostossa heillä paljon ja tieliikenteen osuus loppukäytöstä on suuri. Painotti joustavuuden tarvetta. Tarvitaan nopeasti selkeä, houkutteleva investointiympäristö. Eivät ole tyytyväisiä tältä osin neuvottelutilanteeseen. Viittasi yhteiseen lausumaansa DE, NL ja PT kanssa.

LV:lle uusiutuvien energialähteiden edistäminen on keskeinen teema kansallisesti, mutta myös koko EU:lle. On muistettava kustannustehokkuus, ja keskityttävä yleistavoitteeseen. Useat alatavoitteet voivat vaarantaa kokonaisuuden. Liikennesektori on keskeinen. Jäsenvaltiot tarvitsevat joustovaraa, siihen kuinka irtautua hiilestä.

AT viittasi tilanteensa olevan kuten DK:ssa eli heillä tavoitteena 10-kertaistaa uusiutuvien energialähteiden käyttö. Tarvitaan tueksi myös EU-tason toimia. Kompromissina se voi hyväksyä nykytekstin. Vedyn käyttöä tulisi edistää ja kompromissihengessä voivat hyväksytä artiklan 24 (a) mutta korosti että olisi toivonut kunnianhimoisempaa tavoitetta.

CY piti viimeisintä ehdotusta tasapainoisena. Se huomioi jäsenvaltioiden erityispiirteet ja on yhteensopiva ilmastotavoitteiden kanssa. Uusin teksti huomioi myös sen erityispiirteet saarivaltiona ja liikennesektorin osalta. Vedyn osalta on tehtävä kaikkemme. Ovat optimistisia sen suhteen, että uusiutuvaan energiaa voidaan hyödyntää jatkossa paremmin ja kustannustehokkaasti.

FI ilmaisi tukensa neuvoston yleisnäkemykselle. Suurin osa sen huolista liittyi pyrkimyksiin päästä eroon fossiilisista polttoaineista ja tämä näkökulma on nykytilanteessa nostanut merkitystään. Luvitus ja maankäyttö: erot jäsenvaltioiden välillä ovat merkittäviä. Tämän vuoksi jäsenvaltiot tarvitsevat joustavuutta ja mahdollisuuden vaikuttaa kansallisesti. Kompromissiehdotus heijastelee suurinta osaa sen ydintavoitteista ja suurimmat haasteet on ratkaistu. FI voi siis tukea ehdotusta.

NL piti tärkeänä päästä uusiutuvan energian suhteen kunnianhimoisiin tuloksiin. Teollisuudelle tarvitaan sitova tavoite puhtaan vedyn osalta. Tässä pitää olla kunnianhimoinen. Samoin liikenteen osalta. Tarvitaan sitovia tavoitteita liikennealalle, samoin kuin teollisuudelle. Biomassa:

kelpoisuuskriteereiden pitäisi olla kunnianhimoisia, myös kaskadiperiaatteiden osalta. Voivat tukea kompromissitekstiä, työ jatkuu trilogeissa.

SE tuki uusinta kompromissiesitystä, johon on lisätty joustavuutta. SE käyttää enemmän uusiutuvaa energiaa kuin ydin- ja vesivoimaa yhteensä – siksi REDII on ollut heille suuri prioriteetti. Hienoa, että kaskadiperiaatteen osalta esitys on nyt tasapainoisempi eli kansallinen toimintavalta *no go* alueilla on selkeästi esillä. Huolestuttavaa on, että vedyn ja sähköpolttoaineiden käytölle esitetään lisävaatimuksia.

HU piti ehdotusta jo oikein hyvänä. REDII on olennainen tekijä askeleissa kohti hiilineutraaliutta. Alatavoitteita koskevat kirjaukset esim. teollisuuden osalta näyttävät nyt hieman liian korkeilta. Ehdotus sisältää muitakin hankalia osioita mutta kompromissihengessä voivat tekstin hyväksyä.

MT on sitoutunut kunnianhimon kasvattamiseen ja tavoitteiden nostoon. MT:lla on maantietieteellisestä asemasta johtuen haasteita, samoin pienen kokonsa vuoksi. Voivat kuitenkin toimia testikohteena merituulivoiman osalta. Toivoo KOMlta rahoitustukea tällaisiin hankkeisiin, mainitsi kelluvat merituulivoimalat. Kansainvälinen meriliikenne ja uusiutuvan energian käyttö on myös keskeinen kysymys. MT hyvin riippuvainen meri- ja lentoliikenteestä. Ovat valmiita tukemaan yleisnäkemystä.

LU hyväksyy kompromissin. Tuki DE:n julkilausumaa: tarvitaan nopeutta luvitukseen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöönottoon. Hyvä, että alatavoitteet on säilytetty esim. vedyn osalta; on luotava näkymiä investoijille ja uskottava markkina. Nopeuttamisen lisäksi teollistettava uusiutuvan energian tuottamista. Myös ulkoistaminen on tärkeää ja pitää tehdä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.

LT nosti esille biomassat: kuten SE, trilogeissa ei tule biomassaosion muuttua merkittävästi. RFNBO-polttoaineiden osuus teollisuudelle (35 % vuoteen 2035 mennessä) on liikaa, huomioiden infran puuttumisen. Lisäksi aurinkovoimatuotanto tuotava takaisin tekstiin.

BE toi esille, että kaikkia sen huolia ei ole huomioitu mutta lämmityksen ja jäähdytyksen osalta se on erittäin tyytyväinen tekstiin. Mutta tuki ES koskien kansainvälistä meriliikennettä ja bunkerointia– alukset voivat helposti bunkkeroida helposti muissa maissa, mikä johtaa korkeisiin hintoihin. Teksti menee oikeaan suuntaan muttei ole vielä riittävä.

RO oli tyytyväinen joustoon, jota lisätty liikennesektorille. Lämmitys ja jäähdytys: tilanteet jäsenvaltioiden välillä vaihtelee eikä ole yhtä mallia joka sopisi kaikille; tuki SK ehdotusta. Vetymarkkinoiden osalta on huomioitava markkinoiden luonne ja on siksi vaikea sopia sitovista toimista. Kompromissihengessä voivat hyväksyä tekstin mutta pyytää tulevaa PJ-valtiota tarkastelemaan näitä yksityiskohtia.

HR piti tärkeänä edistää energiariippumattomuutta ja siirtymää uusiutuvaan energiaan. Tarvitaan kuitenkin jäsenvaltioille riittävä joustovara huomioimaan kansalliset erityispiirteet. Teollisuudelle määritetyn osuuden ei tule ylittää 30 %. Pohdittava, onko RFNBO-polttoaineita saatavilla riittävästi. HR:ssa kansallinen vetystrategia 2050 hyväksytty. REpowerEU tuonee selkeää ohjeistusta riippumattomuuden edistämiselle. Tukee DE lausumaa, että palataan lupa-asiaan trilogeissa. Tyytyväinen metodologiamuutoksesta liikennesektorilla ja RFNBO:n osalta. Korosti johdonmukaisuutta. Tukevat ehdotettuja muutoksia.

EL totesi panostavansa paljon uusiutuvan energian käyttöön ja ottaneensa käyttöön 5 gigawattia lisää uusiutuvaa energiaa. Haluavat ottaa 3,5 gigawattia varastointikapasiteettia käyttöön. Vety tulisi jättää ulkopuolelle. RFNBO tavoitetta teollisuudelle voisi laskea. Haluavat tukea ES koskien meribunkkerointia.

PL tuki tavoitteita. Ehdotus ei ole vielä täydellinen ja tekstiin tarvitaan vielä mukautuksia. Lämmitys ja jäähdytys: korostettava sähköistämisen vaikutusta ja listattava kaikki muutkin teknologiat eikä pelkästään ilmalämpöpumput. Teollisuus: nykyiset tavoitteet jo erittäin kunnianhimoiset. Meriliikenne: kiitti joustomekanismista.

EE tuki korkeampaa tavoitetta uusiutuvan energian käytön suhteen mutta se, miten tavoitteisiin päästään, pitäisi jättää JViden päätettäväksi. Tärkeää että biomassan kestävyyskriteerit eivät liian tiukkoja ja tarkkoja. Nykytilanteessa tarvitaan kaikki kotoperäiset energialähteet. Biomassaa koskeva teksti on nyt hyvin tasapainoinen. Liikenne: tyytyväinen alatavoitteisiin, JViden kaipaamaa joustavuutta on löydetty. Kotimainen biometaani on nyt entistä tärkeämpää, sen käyttöä pitäisi lisätä. Teollisuutta koskeva vetytavoite - ymmärtävät mutta on oltava realistinen eikä uusia riippuvuuksia tule aikaansaada. On valmis tukemaan yleisnäkemystä.

CZ mielestä PJ on löytänyt tasapainon joustavuuden ja kunnianhimon välille. Energiaintensiiviset alat joilla irtautuminen hiilestä on hankalaa – hyvä että saatu joustoa. RFNBO-polttoaineita koskevat tavoitteet ovat hyvin haastavia, epäilevät onko tuotteita edes saatavilla. Delegoidussa säädöksessä on hyvin tiukkoja säädöksiä. Nykyteksti tarjoaa kompromissin. REpowerEU lähiviikkoina tulossa käsittelyyn. Kun EP on valmis, haluavat käynnistää trilogit REDII osalta ja edistävät niitä.

BG toi esille olevansa yksi niistä maista, joissa on EU-keskiarvoa alhaisempi BKT mutta uusiutuvan energian lähteitä lisätään silti. Tällä on taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Liikennesektorille lisätty jousto on hyvä asia. RFNBO – ehdotettu osuus on liian suuri ja parempi olisi 30 %. Lupamenettelyihin on saatava helpotuksia ja edistettävä nopeuttamista hallintokapasiteettia lisäämällä ja investoinnit saatava houkuttelevammiksi.

PJ veti yhteen puheenvuorojen osoittavan REDII tärkeyden. Ehdotus on saanut laajaa tukea ja pystymme hyväksymään yleisnäkemyksen. Tämä on rohkaisevaa ajatelleen valmiuspaketti55:n tavoitteiden saavuttamista. Täsmensi vielä, että DE lausuma lisätään koskien lupamenettelyjä.

ES on vahvasti sitoutunut uusiutuvan energian edistämiseen. Piti huolestuttavana, että pieni tekninen yksityiskohta koskien meriliikennettä on nostettu neuvoston yleisnäkemykseen. On kuitenkin hyväksyttävä yleisnäkemys, jotta päästään eteenpäin.

KOM/DG ENER/ komissaari Kadri Simson piti tärkeänä, että yleisnäkemys on saavutettu ja se osoittaa, että olemme hyvässä vauhdissa toteuttamassa FF55:n tavoitteita. Työ jatkuu CZ kaudella.

Metaaniasetusehdotus; edistymisraportti

PJ: KOM esitellyt ehdotuksen joulukuussa 2021 osana FF55 valmiuspakettia. Neuvottelut ovat vielä kesken ja tarvitaan vielä kompromisseja. Monilla jäsenvaltioilla on varaumia.

KOM/DG ENER/ komissaari Kadri Simson kannusti neuvostoa hyväksymään neuvoston yleisnäkemyksen CZ EUPJ-kaudella.

Ei kommentteja jäsenvaltioilta.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin tarkistus; edistymisraportti

PJ kertasi tilanteen. Komissio antoi 15.12.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta täydentämään 55-valmiuspakettia. Komissio esitteli direktiiviehdotuksen energiatyöryhmän kokouksessa 25.1.2022, jonka jälkeen sitä on

käsitelty useissa energiatyöryhmän kokouksissa. Puheenjohtajamaa laati 3.5.2022 jäsenvaltioiden kommenttien pohjalta REV1- version.

KOM/DG ENER/ komissaari Kadri Simson totesi komission haluavan jatkaa työtä neuvostossa CZ:n kaudella, jotta saavutetaan tasapainoinen ja kunnianhimoinen kompromissi myös tämän säädösehdotuksen osalta.

Ei kommentteja jäsenvaltioilta.

Ukrainan sodan vaikutukset EU:n energiatilanteeseen; näkemystenvaihto

Neuvosto kävi puheenjohtajan tausta-asiakirjan pohjalta näkemystenvaihdon. Jäsenvaltioilta pyydettiin tilannekatsausta EU-toimien valossa ja toisaalta näkemyksiä mahdollisista lisätoimista, jotka tukisivat EU:n valmiuden vahvistamista.

PJ kävi alustuspuheenvuorossaan läpi viimeaikaista kehityskulkua. EU:ssa on käyty runsaasti keskustelua energian toimitusvarmuudesta ja pakotteista Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan myötä ja komissio on antanut nopeasti useita uusia ehdotuksia. Versaillesissa 10.3.2022 EU:n päämiehet keskustelivat, että EU luopuisi venäläisestä fossiilisesta energiasta mahdollisimman pian. Komissio antoi laajan REPowerEU-paketin 18.5.2022, jossa on useita lainsäädäntö- ja politiikkaehdotuksia, joilla tähdätään venäläisestä energiasta irtautumiseen. Kaasuvarastoasetuksesta saavutettiin neuvoston yhteinen kanta 11.5.2022 ja trilogisopu 19.5.2022 ja se astuu pian voimaan. Päätös yhdistää Ukrainan ja EU:n sähköverkot on konkreettinen ja symbolinen toimi.

Komission puheenvuorossa viitattiin edellisen viikon EUCO-kokoukseen, jonka päätelmät heijastavat huolta hintojen noususta ja toimintavarmuudesta. Kaasutoimitukset ovat lakanneet täysin osaan jäsenvaltioista. Gazpromilta ei ole saatu uskottavia perusteita toimitusten lakkautuksille ja on selvää, että kaasukauppaa käytetään tietoisesti aseena ja pyritään luomaan epävakautta. Markkinat reagoivat hintamuutoksiin vahvasti. Toimintavarmuuden kannalta tilanne ei aiheuta välittömiä toimia. Komissio kertasi tehtyjä lukuisia toimia tulevaa talvikautta ajatellen, mm. kaasun varastointiin liittyen. Lisätoimiakin tarvitaan häiriönsietokyvyn parantamiseksi sekä seurannan ja koordinaation tehostamiseksi. Kaasun kulutusta on korvattava muilla polttoaineilla mutta kuitenkin niin, ettei vaaranneta esim. hiilineutraalisuustavoitteita. Viittasi antamaansa ns. energiasäästötiedonanto, jonka mukaan on tavoite vähentää kulutusta -5%. Jäsenvaltioiden on syytä huolehtia varautumissuunnitelmien päivityksistä, komissio tukee. EU tekee myös tiivistä yhteistyötä mm. USA:n kanssa.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa kiitettiin komission laajaa pakettia, ja sen sisältämiä ehdotuksia pidettiin konkreettisina. Jäsenvaltiot kävivät läpi toimiaan mm. kaasun varastoimiseksi. Useat jäsenvaltiot painottivat yhtenäisyyden ja solidaarisuuden tarvetta, jotta pystytään irtautumaan Venäjän energiantuotannosta.

Muut asiat

Komissio antoi tilannekatsauksen ajankohtaisiin energiaulkosuhteisiin. Näistä energiaperuskirjan uudistamisneuvottelujen lopputulos herätti muutaman kriittisen kommentin, joissa kyseenalaistettiin, onko lopputulos linjassa komission neuvottelumandaatin ja Pariisin sopimuksen kanssa.

Tuleva puheenjohtaja CZ esitteli työohjelmaansa, jonka yksi prioriteeteista on energiaturvallisuus. Lainsäädäntöehdotuksista yleisnäkemykset pyritään saavuttamaan kaasupaketista, metaaniasetuksesta

ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä. Lisäksi uusiutuvan energian direktiivin ja energiatehokkuusdirektiivin neuvotteluja EP:n kanssa pyritään edistämään mahdollisimman pitkälle. Viralliset energianeuvostot pidetään 25.10. ja 19.12. Epävirallinen energiaministerikokous pidetään Prahassa 11.-12.10.

Suomen edustajat

Elinkeinoministeri Mika Lintilä
Elinkeinoministerin virkamiesavustaja, EU asiat Nina Alatalo (TEM)
Teollisuusneuvos Juhani Tirkkonen (TEM)
Erityisasiantuntija Pia Kotro (TEM)
Erityisasiantuntija Elina Johansson (TEM)
Pysyvän edustajan sijainen Tuuli-Maaria Aalto (EUE)
Erityisasiantuntija Ville Niemi (EUE)
EU-erityisasiantuntija Eero Karjalainen (VNK)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	55-valmiuspaketti, energia, energiatehokkuus, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, rakennusten energiatehokkuus, Ukraina, uusiutuvat energianlähteet, Venäjä, maakaasu
Hoitaa	**LVM, TEM, UM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TULLI, VM, VNK, VTV